**Examenul național de bacalaureat 2027**
**Proba E. d)**
**Psihologie**

**MODEL**

***Filiera teoretică, profilul umanist şi filiera vocaţională toate profilurile şi specializările, cu excepţia profilului militar.***

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

**SUBIECTUL I (30 de puncte)**

Scrieţi pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situaţiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

**1.** Însușirea care exprimă dependența fiecărei senzații de acțiunea unei anumite categorii de stimuli și de existența unui aparat specializat de realizare se numește:
A. intensitate
B. calitate
C. tonalitate afectivă
D. valoare informațională

**2.** Este **falsă** afirmația conform căreia:
A. percepția nu este posibilă fără capacități senzoriale
B. durata percepției corespunde duratei acțiunii stimulului
C. percepția rezultă din însumarea senzațiilor
D. percepția reflectă însușirile obiectului în mod unitar

**3.** Reprezentarea casei părintești redă însușiri:
A. abstracte specifice unui anumit obiect
B. concrete specifice unui anumit obiect
C. abstracte specifice pentru o întreagă clasă de obiecte
D. concrete specifice pentru o întreagă clasă de obiecte

**4.** Dacă o trebuință este mai aproape de vârful piramidei lui A. H. Maslow, atunci:
A. este specific umană
B. în mod normal, trebuie satisfăcută înaintea celor de la baza piramidei
C. este cu certitudine înnăscută
D. este o trebuință biologică

**5**. Andrei îl aprecia foarte mult pe un sportiv cunoscut, dar când a aflat că acesta a fost suspendat pentru că a folosit substanțe interzise, respectul său s-a transformat în dispreț. Acest exemplu ilustrează proprietatea trăirilor afective numită:
A. expresivitate
B. persistență
C. intensitate
D. mobilitate

**6.** Printre caracteristicile definitorii ale atenției **nu** se află:
A. orientarea
B. concentrarea
C. distragerea
D. selectivitatea

**7.** „Niciodată nu te recunoaște învins, indiferent dacă e vorba de un lucru mărunt sau important - niciodată nu te recunoaște învins, decât în fața unor chestiuni de onoare sau de bun simț. Niciodată, dar niciodată, să nu renunți!” (Winston Churchill). Acest citat ilustrează calitatea voinței numită:
A. independență
B. sugestibilitate
C. calm
D. perseverență

**8.** Una dintre însușirile specifice unei personalități creative este:
A. sărăcia fondului emoțional
B. teama față de nou
C. nivelul ridicat de aspirație
D. motivația extrinsecă

**9.** Curiozitatea pentru nou este sursa motivației:
A. extrinseci
B. negative
C. afective
D. cognitive

**10.** Un medic care rămâne frecvent peste program pentru a salva vieți într-un spital supraaglomerat și cu personal insuficient, dă dovadă de:
A. o emoție pasageră
B. o pasiune nobilă
C. o pasiune oarbă
D. o dispoziție afectivă

**SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)**

**A.** În coloana din stânga sunt enumerate procedee ale imaginației, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunţuri adevărate referitoare la acestea. Scrieţi pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga şi cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

| | |
|---|---|
| a. Substituirea | 1. Prin acest procedeu s-au creat personaje mitologice precum sirena sau centaurul. |
| b. Aglutinarea | 2. Constă în înlocuirea într-o structură existentă a unui element sau a unei funcții cu ceva nou. |
| c. Diminuarea | 3. A fost folosită pentru crearea unor personaje precum Neghiniță sau Degețica. |
| d. Schematizarea | 4. Presupune păstrarea neschimbată a unor componente sau funcții ale obiectelor cunoscute și modificarea altora. |
| | 5. Este un procedeu utilizat atunci când se reprezintă schița unui traseu pe o hartă. |

**12 puncte**

**B.** Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

*Limbajul intervine în mecanismele de autoreglare conștientă a memorării voluntare, formulând clar scopurile memorării și mobilizând resursele intelectuale necesare realizării acestor scopuri.*

Pornind de la textul dat, răspundeți următoarelor cerințe:
1. Menționați două procese/fenomene psihice la care face referire, în mod explicit, textul. **4 puncte**
2. Precizați trei caracteristici ale unuia dintre procesele/fenomenele psihice cognitive superioare. **6 puncte**
3. Construiți un exemplu prin care să ilustrați una dintre operațiile gândirii. **4 puncte**
4. Argumentaţi, în aproximativ cinci rânduri, superioritatea memorării logice în raport cu cea mecanică. **4 puncte**

**SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)**

Citiți, cu atenție, următorul text:

*Nicolae Iorga a întrupat puterea de muncă intelectuală a neamului nostru în gradul cel mai înalt. Nu l-a întrecut nimeni până astăzi, şi încă mulți ani de aici înainte nu-l va întrece nimeni. Râvna lui adâncă de a cunoaște și de a împărtăși și altora cunoștințele sale l-a făcut: cercetător în cele mai variate ramuri de cultură; creator, în scris și în cuvânt, de o fecunditate fără seamăn. Nu este răstimp, fie cât de întunecat, din trecutul poporului român, în care înțelegerea lui ageră să nu fi pătruns pentru a aduce lumină. Contribuția lui în acest domeniu se poate socoti la sute de volume. Ea formează baza de granit pe care vor clădi istoricii de mâine. În legătură cu istoria poporului român, cu intenția de a o face tocmai pe aceasta mai închegată și mai documentată, N. Iorga a studiat deopotrivă și istoria popoarelor învecinate, punând între ele multiple corelații, pe care ridica pe urmă sinteze, care pot fi discutate, dar care totdeauna vor rămâne interesante.*

*Alături de cercetarea pe câmpul faptelor istorice, merge la Nicolae Iorga cercetarea în domeniul literaturii și al artei. Toate manifestările literare și artistice îl ating și îl pasionează. El vibrează cu cele trecute și cu cele actuale, destul dacă ele sunt manifestări de adevărată cultură românească.*

*Însușirile de cercetător nu întunecă pe acelea de creator. Dimpotrivă. Incomparabil cetitor de documente, este tot atât de incomparabil ca animator și gânditor. Au fost momente, și încă des repetate, în care el a trecut, pentru toată lumea, ca reprezentantul de necontestat al culturii române. La congresele ce se țineau în străinătate; la locurile de cinste oferite de academiile străine României, persoana căreia nu i se discuta niciodată întâietatea era aceea a lui Nicolae Iorga. A fost gânditorul care, prin scrisul și prin cuvântul lui, a răscolit cel mai adânc inima conaționalilor săi. Din această răscolire s-au trezit în sufletele contemporanilor săi multe sentimente nobile, dar și destulă ură. Asupra țării au mers sentimentele nobile, pregătind înarmarea morală a generației care a făcut războiul de întregire a neamului; asupra lui a mers ura. […]*

*Scriitor și orator fecund, în același timp, coleg cu intimitatea cea mai comunicativă, prezența lui dogorea ca un foc. Era sclipitor în glumă; fermecător în tot ce spunea. Era mai presus de toate. Critic tăios, dar fără răutate. Iar când recunoștea cuiva un merit, nimic pe lume nu l-ar fi împiedicat să-l proclame. Figură ce se proiecta pe diferite planuri și care, cu toate acestea, era de o unitate perfectă. O figură de legendă, încă din timpul vieții, și care va câștiga în grandoare cu cât timpul va trece.*

*C. Rădulescu-Motru, Mărturisiri*

Pornind de la textul dat, răspundeți următoarelor cerințe:

A. Menţionaţi, conform teoriei lui C. G. Jung, tipul temperamental al lui Nicolae Iorga. Precizați, din text, două idei/afirmații prin care să justificați răspunsul dat. **6 puncte**

B. Considerați că Nicolae Iorga a avut contribuții importante în cultura română? Precizați, prin apel la text, un motiv prin care să susțineți răspunsul dat. **4 puncte**

C. Textul precizează, cu privire la Nicolae Iorga, faptul că acesta *a întrupat puterea de muncă intelectuală a neamului nostru în gradul cel mai înalt*. Menționați, pe baza textului dat, două motive care susţin această afirmație. **6 puncte**

D. Prezentați, în aproximativ o jumătate de pagină, caracterul lui Nicolae Iorga, conform teoriei lui G.W. Allport, evidențiind o trăsătură cardinală și două trăsături principale ale caracterului acestuia. **10 puncte**

E. Formulaţi, în aproximativ cinci rânduri, un argument prin care să respingeți enunțul potrivit căruia *între temperament și caracter nu există nicio legătură.* **4 puncte**